

El zaplanisme, una secta del PP

És una manera de viure, una forma d'actuar. Importa més l'adhesió al líder que no la imatge que projecte el partit. Els fidels a Zaplana ho són sense control. I se n'orgulleixen.

Zaplana, sempre escortat de fidels seguidors: el president de la Diputació d'Alacant, José Joaquín Ripoll, el de les Corts valencianes, Julio de España, i el conseller de Justícia, Miguel Peralta.

Eduardo Zaplana aconseguí entrar a la primera línia de la vida política valenciana després d'arribar amb el vot d'una trànsfuga socialista a l'alcaldia de Benidorm el novembre del 1991. Després d'iniciar la seua carrera política a la UCD i de deixar-la de costat quan va morir aquesta força política, Zaplana reprenia el vol. Des d'aleshores, l'exministre començà a teixir un entramat, primer orgànic i després institucional, per controlar el poder i, sobretot, per mantenir un important grup de fidels, especialment, a les comarques d'Alacant. El "zaplanisme" s'ha convertit en una manera de fer política basada en l'adhesió al líder però també en un model de gestió pública que arrossega nombroses ombres de sospita.

El lideratge de Zaplana va començar a Benidorm. L'exministre començà a conformar una guàrdia de corps irre-

ductible quan, per primera vegada, la dreta local s'uní per uns comicis sota la seua candidatura. No guanyà, però el vot d'una regidora trànsfuga del PSPV-PSOE li donà l'alcaldia. Tanmateix, no acabà ni tan sols el mandat, per optar a la Generalitat a les eleccions autonòmiques del 1995. A Benidorm, Zaplana formà un equip que, més enllà de la seua capacitat política, el continua idolatrant, com reconeixen alguns dels regidors que encara queden al consistori.

De fet, hi ha detalls que marquen la relació que converteix l'exministre gairebé en un déu quan passa per Benidorm. Normalment, Zaplana, a totes les campanyes electorals, pren un bany de masses a la capital turística del País Valencià. Al carrer Gambo, el PP organitza un acte multitudinari i Zaplana tanca les intervencions. A la façana d'un dels edificis del carrer, de dalt a baix, un enorme cartell de més de 50

metres d'alçària amb el logotip i els colors del partit com a fons presideix la convocatòria: "Benidorm con Eduardo Zaplana."

Es una forma d'entendre la política basada en la fe cega en les decisions que pren una persona que, ara com ara, està a centenars de quilòmetres. Encara avui, cap moviment al PP de la localitat es pren sense "consultar Eduardo". A més, quan Zaplana acudeix a un acte institucional a la localitat té, sempre, un lloc destacat, tot i que siga, únicament, un diputat al Congrés dels Diputats.

Aquesta manera d'actuar sobta més perquè, d'alguna manera, Zaplana manté també la capacitat de decidir sense que ningú no li plante cara a molts municipis de les comarques alacantines. Aquesta influència naix quan l'exministre arriba a la presidència del PP d'Alacant impulsat pel seu posicionament polític a Benidorm i amb el suport dels barons comarcals, com ara Luis Fernando Cartagena i un grup de col·laboradors com Diego Such o José Joaquín Ripoll, els primers homes forts de Zaplana quan aquest assolí el control de la Generalitat. Aquesta coalició d'interessos polítics posà punt final a anys de crisi dels populars.

De seguida, Zaplana va passar de dirigir l'executiva del PP d'Alacant, que deixà en mans d'un altre del seus fidels, Julio de España, a encapçalar la direcció dels populars al País Valencià abans d'optar a la presidència de la Generalitat. En realitat, ell ho dirigia tot, en primera persona o mitjançant algú dels seus afins.

Des d'aquell moment, Zaplana sempre ha deixat clar, en privat i en públic, que tenia el control de la situació. S'iniciava una etapa de poder absolut tant al partit com al Govern valencià. De fet, a primera hora del matí, gràcies a un dossier de premsa, l'ara portaveu del PP al Congrés coneixia perfectament el que ocorria fins al poble més xicotet del País Valencià. L'intent de controlar els mitjans de comunicació i la situació política del país era, sens dubte, una obsessió seua.

Capacitat de decisió absoluta.

Aquest poder s'exemplificava clarament quan arribava el moment de fer les candidatures electorals. A Alacant, el comitè electoral, l'òrgan que ratifica les llistes al PP, es reunia hores i hores a porta tancada. En realitat, els seus membres –tots triats directament per Zaplana– no feien res, esperaven fins que els arribava una comunicació de fax amb els candidats. Ell havia decidit. Ningú no deia res. El president de torn del comitè eixia i informava els periodistes de les llistes. Són anècdotes que il·lustren una època. Una manera de fer. La dependència de les decisions de Zaplana era absoluta.

I l'adhesió no era només a Alacant, el seu feu natural. El 2002, després de marxar a Madrid però encara abans de les eleccions que dugueren Francesc Camps a la presidència de la Generalitat, el PP convocà el seu congrés al País Valencià. Zaplana, encara sense la pressió de Camps, té, com sempre, les mans lliures per confeccionar el comitè executiu. De fet, va fer signar a tots els compromissaris l'aval a la seua candidatura com a president del PP i dels membres de la direcció en blanc. Els delegats que participaren en el congrés van donar el seu suport a una proposta que, en realitat, no havia estat concretada. Un culte al lideratge gairebé infinit.

Aquesta "saber fer" també va presidir la gestió del Govern valencià. Zaplana tenia sempre la paraula. Tot ho decidia. Des de Terra Mítica fins als contractes de Julio Iglesias, passant per la Ciutat de la Llum. Tot això va conformar un model de gestió basat en l'ostentació, l'increment del deute, l'absolutisme i l'ombra de la sospita que, a més, en part per la mala situació de l'oposició, els ciutadans anaren avalant a les urnes. La batalla interna del PP i l'intent de Camps de tenir el propi espai han limitat el poder de Zaplana que, tot i això, manté a Alacant un enorme marge de maniobra. El zaplanisme s'ha convertit en una secta del PP. Una facció interna que lluita pel control del partit. El portaveu popular al Congrés és això, un diputat a Madrid, però els seus fidels continuen confiant en el seu lideratge i, potser per això, Zaplana continua sent qui mana.

Pere R. Fernández
Alacant

Jesús Sánchez Carrascosa va passar de cap de campanya electoral de Zaplana a home fort dins de la televisió autonòmica valenciana. L'ens públic era una peça clau en la seua estratègia.

Eduardo Zaplana va arribar a la presidència de la Generalitat Valenciana el 1995 amb el compromís de democratitzar Canal 9. Per contra, va instaurar un model televisiu en castellà, amb informatius manipulats, amb tot de programes encarregats a productores externes, pagats amb sobrecost, i amb una plantilla cada vegada més inflada.

Carta de recomanació

El primer que va fer Zaplana en desembarcar en la cadena pública va ser nomenar un membre del seu equip de campanya, José Vicente Villaescusa, com a nou cap d'informatius, i l'exsecretari del PP a València, Vicente Sanz –aquell a qui van agafar dient que estava en política "para forrarse"– com a cap de personal de RTVV. Les designacions van crear una polèmica considerable, i Villaescusa no la va superar. Ni tan sols en va arribar a prendre possessió; un any després, però, va ser nomenat director general. No havia pogut entrar per baix, però ho va fer per dalt de tot. Sanz, sí. Sanz ocupà la direcció de personal i encara allà continua.

Fins que passaren les eleccions generals del 1996, les que van donar la presidència del Govern a José María Aznar, Zaplana es va mantenir prou al marge de RTVV. A partir d'aquest instant, però, es va encetar un procés de refundació de la cadena que va començar pels serveis informatius.

Per executar la nova política, Zaplana va triar un home del seu cercle més estret, el que li havia dirigit l'última campanya electoral: va triar Jesús Sánchez Carrascosa, en aquell moment alt càrrec en el Govern de la Generalitat i marit de María Consuelo Reyna, directora de *Las Provincias*. Carrascosa va desembarcar a TVV el 1996. Es va estrenar amb l'aprovació de l'Estatut de Redac-